

ПРОТОКОЛ

№ 32

Днес 21 януари 1971 година се състоя заседание на Художествения съвет при Народен театър "Иван Вазов" при следния дневен ред: Гледане и обсъждане на пиесата "Крайт на книга шеста" от Йежи Брошкевич.

Присъствуваха: Ал.Гетман, н.а. Кр.Мирски, н.а. А.Чапразов, з.а. Лили Попиванова, заа. Ст.Великов, з.а. П.Карлуковски, з.а. Е.Халачев, з.а. М.Бениеш, з.а. Ст.Сърбов, Вл.Каракашев, Севелина Гъророва, Ем.Стефанов, Инджев от КИК и Ал.Григоров, Ат.Велянов, Мария Трендафилова - художници.

Поради болест отсъствуваха н.а. Ст.Гецов, н.а.Ружа Делчева, за. Ив.Чипев, поради заетост н.а. Л.Кабакчиев, без причини Ю.Вучков.

АЛ.ГЕТМАН - Моля да говорим точно, ясно и кратко.

ВЛ.КАРАКАШЕВ - Смятам, че постановката на "Крайт на книга шеста" е сериозен успех и на режисьор-постановчика и на целия ансамбъл. Когато се взе решение за включването ѝ в репертоара на театъра, имаше много скептици, но сега е ясно че правилно е включена. Със своите съвременни идеи, кореспондиращи с проблемите на нашето съвремие. Това е спектакъл към който ще проявява интерес определен кръг врители. Нашето изкуство е многолико - трябва да има и такива пиеси които да задоволяват по висши интереси - пиеси на философски диспут. Това е голям успех. Успех и за режисурата, с вкус и култура. Хармоничен спектакъл. Това е подчертано успех на режисурата. Кондов играе интересно и оригинално, решително, необичайно, дава жив човек. Ал.Карамитев доволен съм от него. Само в първа част има дидактика и недостатъчно сцепление между актьорите, звучи проповеднически и дидактически. Ас.Миланов - много ми хареса, поднася образа с лека ирония. Н.Динев - също. Недостатъчно обхващане на образа се чувствава в Пехливанов - образа на Ретиг. Бахчеванова - в тази роля се чувствуват отгласи от други нейни роли. Неувладяност не твърде силна вътрешен свят на героинята. Р.Данаилова също, много противоречив ток протича в нея. Ролята е само набелязана, а не и овладяна. О.Кирчева и В.Минкова са много убедителни. Мисля, че трябва да се махне от текста в I-ва част репликата "на демагогията, да се отговаря с демагогия" в II-ра част..."със затворена уста трябва да знаем пред кого да превиваме гръб". Образът на Коперник е добре изграден. Той е божи чо-

век, дълбоко вярващ, но със своите научни изследвания разрушава Бога. Смятам, че II-та част има великолепно режисьорско решение. Сцената с книгите между Коперник и Епископа. Диалога между Коперник и Ретиг много удължава сцената. Също сцената на прощаването между Ана и Коперник. В I част има аритмични сцени - диалозите между Ретиг и Коперник и Йоан и Беата. Играта с куклите няма достатъчно изобразеност и конкретност. Ако Ас.Миланов слезе долу може би ще стане по динамично. Някои музикални акценти в първа част да се махнат - ударите на гонга, стават монотонни. Авторът ще е доволен, че ще поднесе един спектакъл който разкрива сериозни съвременни проблеми.

А.ЧАПРАЗОВ - Ритуалното пеене е много дълго, трябва да се съкрати. Играта с куклите (това е процес) е излишна, мъчителна. Има много пауза във взаимоотношенията. Кондов - дава жива игра. Актьорския състав е неизравнен. Бахчеванова прави образа, жертва, а не героиня както е в действителност. Пехливанов в първа част е неясен, кара ни да мислим, че ще отиде в подла игра, трябва да се избистри. Ап.Карамитев да избяга от дидактиката, да го измори да го вчовечови. Кондов е много интересен. Ас.Миланов и Н.Динев също. Жените също са много добри. Препоръчвам само да се скъси да продължи най-много 2.50 ч.

С.ГЪОРОВА - Също мисля, че в репертоара има нужда от такъв вид пиеси, на сложни философски идеи, философска динамичност между героите. Това е пиеса за трагедията на един велик човек, дали е необходимо, дали трябва да разруши тези идеи и да се лиши от всичко в живота. Струва ми се, че постановката разкрива трагичните сили на превъзможване, на преодоляване, тази сила която пречи на човека да се бори - напомня ми концепциите на Брехт. Да не се фалшифицират фактите. Ап.Карамитев постига сложния образ с голямо актьорско майсторство и с голямо вглъбяване. Всички образи са живи. Успех за режисурата на Халачев. Има противоречие между силата на текста и ритуалността. Сцената на съда звучи фарсово. Чувствува се режисьорско колебание Плотовски и Гнафеус монасите стоят съвсем безлично. Трябва да се състи. Двете прощавания с Ана също. Може би трябва всичко да бъде по-интензивно. Разговора с Йоахим има много наставления, този образ драматургически ми е неясен. Защо Коперник му поверява своето дело в ръцете. Като психологично разгръщане на образа Ретиг е неподходящ за фанатичност. Епископа е интересен и сочен образ. Получава се емоцио-

нална кулминация между Ана и Коперник, между Коперник и Йсахим. Адриана пее лошо. За тази пиеса аз съм оптимист, мисля ще има голям успех.

М.БЕНИЕШ - Смятам, че режисьорската концепция на тази трудна пиеса и всички изобразителни средства с които си служи режисьора са много добри. Музикалното оформление, художниците и целия ансамбъл са изградили един интересен спектакъл и поздравявам Е.Халачев за работата му. Разгръщат се възможностите на Народния театър за едно интензивно разкриване на характери. Убеден съм, че пиесата ще се хареса не само на интелектуалната публика, а и по-широк кръг публика ще търси този спектакъл. Той носи и естетическа наслада, прониква до големи дълбочини на човешката душа. Спектакълът е много чист, ясно и просто разкрит. В него има великолепни актьорски постижения, Ап.Карамитев - актьор философ, той не се ползва само от материала на драматурга, а внася и своя оценка. Кондов - също. Женските роли също. Спектакълът е узрял и с някои от бележките които се направиха може да излезе. Според мен втора част почва от нула, като че ли е начало на пиесата.

КР.МИРСКИ - Приемам голяма част от препоръките които се направиха и съм изненадан от онова което направиха актьорите. Дали ще се намери друг театър който така да разреши тази пиеса. Значи ние можем и с по-тежки задачи да се справяме. Трябва да търсим все по-значителни, по трудни задачи за нашия театър. За мене беше истински празник като я гледах. Въпреки, че и аз мислех, дали не сме сгрешили като сме я включили в репертоара.

ИНДЖЕВ - Постановката е хармонична хомогенност във всяко отношение. Най-добри според мен са Кондов и Карамитев, Бахчеванова и Адриана не разкриват вътрешния конфликт. Има неясност и в сцените - диалога между Пехливанов и Карамитев и когато се вмесват от горния етаж, кога отговорите са директни и кога са отново вместо партньора. Мисля, че спектакъла ще има много посетители.

Е.СТЕФАНОВ - Много се радвам, че след "Арко Ирис" на наша та режисура се отправя към дирене на трудното. Режисьорите започват и завършват работата си с ясна мисъл каква цел - професионална и политическа гонят. Ясна творческа мисъл, (концепция). Има известни отклонения - ритъма играе важна роля. Образа на Ретиг трябва да е определен и категоричен. Той се явява като съпартизанин на великата идея. Ритуалните моменти с музиката трябва да се изчистят, излизането на монасите също.

П.КАРЛУКОВСКИ - Отначало докато свикна с драматурга и решенията на режисьора, не възприемах този стил. Действително много хубав спектакъл. Това е голям успех за нашия театър. Наистина, че има дължина. Бахчеванова и Адриана не могат да се възприемат изведнаж, трябва им още нещо.

Л.ПОПИВАНОВА - Висок художествен спектакъл, на нивото на нашия театър. Поздравявам режисьора и художниците за хубавия спектакъл. Съгласна съм с всички. Образа на Ретиг би се изяснил, ако не е толкова риторичен, като че ли е равен и безкрайно риторичен. Бахчеванова е много емоционална, създава се това впечатление от мълчаливото ѝ присъствие, а тя прекалено подчертава това присъствие, ако то е по незначително ще е по-добре.

Ст.ВЕЛИКОВ - Спектакъла е изрял за представление. Това е успех и за актьорите и за всички ни. Ако Народния театър иска да изпълне като голям международен театър, трябва да играе такива пиеси. Аз смятам, че е успех за Пехливанов - но в ролята има много сложна линия, може да избегне някои неща. Не може ли още с музиката в началото на пиесата да се преплете хора. Това е голямо постижение.

СТ.СЪРБОВ - Като зрител и актьор се радвам за успеха. Смятам, че пиесата ще бъде търсена от по-широк кръг хора, тя ще ги кара да размишляват. Намирам, че в интерпретацията на Пехливанов има маниерност, не влага своя мисъл.

Е.СТЕФАНОВ - Не ми харесва езика, не може ни "кучешка пикиня... да се замени с нещо друго, другите такива изрази също.

АЛ.ГЕТМАН - Смятам я за успех. Постановката на тази пиеса от политическа гледна точка е плюс. Пиеса защитена не статично, тя не може да бъде защитена в други театър освен в националния. Възлагането на тази пиеса на Халачев е безспорен успех, ~~като~~ като концепция, като постановка. Аз определено считам, че тази пиеса трябва да се даде пред публика освен на 23,27 и 29 I премиерата, на 24 и 26 репетиции с публика. Пиесата трябва да бъде много ясно целенасочена, острието да се насочи срещу сегашния клерикализъм и мракобесието. Много е дълга, повече от 2.40 ч. е недопустимо. Приемам, че песнопееенето е прекалено. На задния план тези прегради (тараби) да се махнат. Гонга също, да се употребява по-рядко. Куклите за мене са неясни. Прощаването също. Въобще, до премиерата спектакъла може да стане по-динамичен. Кондов - великолепен, Карамитев във второ действие великолепен в първо дей-

ствие, считам, че ще успее да овладее още по-добре образа. Миланов добре, Н. Динев - също. Росица горе нещо ми бледнее пред Кондов. Долу двете слугини, ~~нвато~~, че ли отделна пиеса се играе. Адриана - да има мярка с хихикането си, стигна ни в Боряна и в другите пиеси, да не се повтаря. Бахчеванова - не съм съгласен с изказванията, тя се е увлякла по линията да брани Коперник, че тя дълбоко в сърцето си го люби, не можем да го схванем. О. Кирчева - великолепна, В. Минкова - великолепна. В. Пехливанов не може да ме хване, не ме вълнува, много му е сложна ролята.

Съкращения на репликите задължително. ~~Репликаивно~~ "демосоц. с демагогия" много е олицентрично "че да си пробива път трябва да превива гръб" (репликата е жезъла. По езика - "курва" не, на 2-3 пъти задници, ~~нвато~~ гледам конете... да си хвърлям семето". За "пикнята" "всички фъшкии" да не се казва на 3 места. Много съм доволен от декора. Костюмите - като че ли има лека преднамереност с кръстовете. Сл. "орган" да влезе във връзка със студ. район, М-во на просветата, за изнасяне пред тях закрити представления, да покажем пиесата на младите. Благодаря на др. Халачев, че се зае с една толкова трудна и необичайна за нашата практика пиеса. Благодаря на Велянов - със забележка за задния план, по костюмите нямам бележки.

ЕНЧО ХАЛАЧЕВ - Автора идва в понеделник. Бележките по отношение на езика ще оправим с него. Пиесата се оказа много трудна за работа. Голяма част от състава не бяха убедени в стойността на пиесата, но се убедиха. С повечето бележки съм съгласен. Едва днес за първи път пиесата се връзва като цяло. II-ро действие падна много. Карамитев се смути много. Сцената с куклите не е направена, но едва днес ги получих. Хора - ритуалността, мълчаливостта му присъствие е необходимо и няма да се откажа от него. По езика - това е стила на драматургията. Но може би актьорите акцентират на някои думи. Актьорите работиха много добросъвестно, те са с огромни потенциални сили. Благодаря им, благодаря на всички.

ВОДИЛ ПРОТОКОЛА:

(Сл. Василева)

Протоколът е написан в 4 езика.

Ицим др. Тейман, АЗари мен!